אנטוורפן צהלה ושמחה

כ"ק האדמו"ר מהרי"י מסאטמר הגיע לאנטוורפן לרגל בנייתו מחדש של ביה"מ"ד של סאטמר, שהוא הראשון שיסדה החסידות באירופה לאחר השואה. המונים קיבלו את פניו ברחובה של עיר.

היסטוריה בחסידות: האדמו"ר סידר קידושין לראשונה

חסידי שומרי אמונים הופתעו לשמוע שהאדמו"ר משומרי אמונים כובד לראשונה בסידור חופה וקידושין של אחד מחסידיו, שנערכו בשבוע שעבר בירושלים.

מדובר באירוע שלא קרה מעולם, לאורך כל ההיסטוריה של חצר הקודש. שלושה דורות של אדמו"רים בחצר שומרי אמונים, כבר מאה שנים, מעולם לא נטלו את הכיבוד של סידור חופה וקידושין בחופות החסידים, בעקבות מנהגו של בעל ה'צבי לצדיק' מבלאזוב, רבו של רבי אהרן משומרי אמונים, אבי השושלת, שהקפיד שלא לקחת את הכיבוד בעקבות דברי הגמ' במסכת קידושין שמי שאינו בקי בטיב גיטין וקידושין אל יהי לו עסק עימהם.

בעקבות כך, אדמו"רי החסידות לא נטלו את הכיבוד בחופות החסידים ואפילו לא בחופות נכדיהם, מלבד פעם אחת שהאדמו"ר 'חוקי חיים' משומרי אמונים כובד במפתיע בסידור קידושין בחופת אחת מנכדותיו, בתו של חתנו האדמו"ר מדעעש, ובעקבות כבוד זה ערך האדמו"ר התרת נדרים וסידר את החופה זו, אולם זו הייתה הפעם הראשונה שהאדמו"ר ה'חוקי חיים' סידר חופה וגם במקרה זה היה זה בנישואי נכדתו ולא בחופת אחד מחסידיו.

ביום רביעי התקיימה בירושלים שמחת הנישואין ל'הויז בחור' של האדמו"ר משומרי אמונים החתן שמשון גדליה רוט, נכדו של המשב"ק של אדמו"רי השומרי אמונים ר' שמואל רוט, כותב התורות של אדמו"רי החצר ומאנשי סודם. החתן בא בברית הנישואין עם בתו של הרב נחמן חנוך, המשב"ק של האדמו"ר משומרי אמונים ירושלים. האדמו"ר משומרי אמונים הודיע לדודו ומחותנו החדש, האדמו"ר מירושלים, שהוא לא יגיע להשתתף בחופה, כדי שדודו יוכל לקבל את כיבוד השבע ברכות תחת החופה, אך האדמו"ר מירושלים הפציר במחותנו שיבוא גם הוא להשתתף בחופה וייטול את הכיבוד של סידור קידושין. לאחר מסכת שכנועים והפצרות האדמו"ר משומרי אמונים נעתר לבקשת דודו ואכן הגיע לחופה וכובד בסידור חופה וקידושין.

רק לפני כחודש נעשו שני האדמו"רים למחותנים בשידוך שהסעיר את העולם החסידי, וכעת הקרבה והידידות שבאו בעקבותיו הביאו לכך שהאדמו"ר מירושלים דאג באופן אישי שאחיינו ומחותנו יתכבד בכיבוד המיוחד שלא היה בהיסטוריה של חצר הקודש שומרי אמונים.

על דעת הקהל

אהרן קליגר

שלא ייזל על הזקן

גם אם הלבוש החיצוני נראה לכם לא מתאים למצבכם הרוחני, בבקשה תעשו הכל כדי לא לוותר עליו!

אני פוגש אותם בהרבה לילות שבת, בכותל, במניין הצדדי של הרחבה. אני מתכוון למניין שמתחיל אחרי שרוב המניינים כבר מסיימים. מניין קרליבך.

כל השבורים ו'המבקשים' של ירושלים מתפללים בו וגם אלו ש'על הרצף'. בברסלבית קוראים להם 'אלו שעובר עליהם'. לא קשה לזהות אותם. הם מגיעים מכל שכבות האוכלוסייה. ספרדים, ליטאים וחסידים. החסידים הכי בולטים.

המכנסיים צמודים. מאוד צמודים. התספורת מדורגת ברמת הפטרייה. החולצה (גם היא צמודה) ממותגת עם סמל של חיה כלשהי, הנעליים המחודדות מעוטרות בפפיון, והאבזם של החגורה נראה מדליה אולימפית.

הבעקיטשע הכחלחל (פתוח כמובן) עטוף בנצנצים רעשניים (הכיסים תפוחים בגרעיני אבטיח), והחגורה שעוטפת אותו, בגובה שני טפחים ומעלה. כובע אין בסט, הזקן גם הוא מקוצץ למספר אחת ומשני צידי הראש משתלשלות להן קווצות של כמה שערות קרושות בג'ל.

ואז מתחילה קבלת שבת. 'לכו נרננה' המפורסם של ר' שלוימ'לה קרליבך.

זה קורה מהר, מהר מאוד. כל דמויות הקטלוג המצועצעות הללו שמעלות אנטגוניזם קשה, מתחילות להתנדנד קצובות ולהשתפך. כולם נושאים עיניים למרום, אל למעלה מאבני הכותל. הניגון, האווירה, ובעיקר המילים - ממיסים אותם. ופתאום כל המסכות יורדות, והנקודה היהודית מתגלה במלוא יופייה. לב כוסף להשם יתברך.

אני מביט בהם ב'לכה דודי' ומתחיל להתבייש בעצמי כל פעם מחדש, מבין שאני רואה רק קליפה וסטיגמה, חיצוניות ועדריות שבטית.

ובכל זאת, קשה שלא לחשוש אם יש מישהו מכל הצעירים הללו שעשוי אחרי הסעודה לפגום מעט בקדושת השבת רח"ל. כנראה שקדם הוא ילך לסעוד סעודת שבת אצל ההורים או באחת מהכנסות האורחים הרבות בסביבה, ישיר זמירות, יתעורר - אבל לאחר מכן... שהשם ירחם.

אני מניח שלא מעט אנשים של אמת שרואים את המחזה הזה, רוצים לצרוח לצעירים הללו "תורידו את הבעקיטשע!" לפחות אל תעמידו פנים. אבל אני הקטן, רוצה ממש לזעוק להם: תעשו הכל ואל תורידו את הבעקיטשע.

נכון, היא רק "חיצוניות". אבל מניסיון של לא מעט שנים (41 למתעניינים), ראיתי שאין דבר חזק יותר שמחזיק אדם - מהחיצוניות הזו. מי שמצליח לשרוד עם בעקיטשע ופאות - ולא משנה באיזה צבע או גודל - ברוב המקרים יחזור בסוף.

במקום להכביר מילים, תרשו לי לספר סיפור: לפני שבועיים הייתי בניחום אבלים אצל משפחה בני ברקית. מישהו טפח על כתפי ושאל מה עניינים. הסתובבתי וראיתי אדם חסידי תמיר. בהיתי בו קלות, ניסיתי להריץ בראש מאיפה אני מכיר, ואז הוא התעשת. "אתה לא זוכר אותי?! גו, מהרב להרמיר..." ואז נפל האסימון.

הכרתי אותו, ודאי שהכרתי אותו, הוא בא ממשפחה חשובה באחת החסידויות הגדולות בישראל. אלא שאז החל התהליך. לא הסתדר עם אבא, סולק מישיבה אחרי ישיבה והפיצוץ היה בלתי נמנע.

אבא שלו החליט לקבל אחריות. במקום להביאו הביתה ולספוג פיצוצים, הוא סידר לו מגורים וחונכות אצל איש החינוך הרב משה לחדמיר מביתר עילית, מנהלה הרוחני של ישיבת 'נעימות התורה'. בביתו הוא גדל כמה שנים, והיה מתפלל אצלנו בשטיבל 'כולל חצות' מדי ליל שבת.

הוא היה אז במשבר שהשפיע על כל אורח חייו. גם על הלבוש, הזקן והפאות שהתעדכנו מהר מאוד. אבל הוא התעקש לא לשנות אותם לגמרי. למרות כל הקשיים והמגבלות. איכשהו הוא שרד את הטיפש עשרה. התחתן, הקים בית ויש לו חמישה ילדים. הוא עבר לחסידות אחרת שבה יש אדמו"ר אבהי ומכיל בבני ברק (מבקר מדי פעם בחסידות המקורית) והפך ליועץ משכנתאות מצליח שקובע מדי ערב עיתים לתורה.

לרב לחדמיר, שעושה עבודת קודש נדירה, אין בכלל ספק: "עברו אצלי מאות בחורים עם השנים", אמר לי, "מי שלא זרק את הלבוש והפאות חזר בסוף, אלו שזרקו כבר היה הרבה יותר קשה להחזיר אותם לבית המדרש. זה לא שהחיצוניות היא העיקר, אבל החיצוניות גורמת למעט הפנימיות שלא תאבד".

אם מותר לי לנצל את הבמה, אני זועק לאותם צעירים מבולבלים: לא משנה מה עובר עליכם, אל תשליכו את הלבוש - גם הוא ייראה לכם נלעג; אל תוותרו על הליכה לבית הכנסת - גם אם מעקמים לכם אף; אל תוותרו על תפילין - גם אם זה דקה לפני השקיעה. חציבו גדה, תילחמו על הדברים הקטנים ולעולם אל תתייאשו.

גם אם נפלתם לתהומות, תזכרו תמיד את אמירתו המפורסמת של רבי נחמן מברסלב: **"העולם אומר: 'אם אכלת חזיר - שייזל לפחות השומן על הזקן'. אך אני אומר: אם אכלת חזיר - שלפחות לא ייזל השומן על הזקן..."** (שיש"ק ב, לח). אם אתם בנפילה, לפחות תכאבו אותה, תתביישו בה, אל תגרמו לכם להתבוסס בתוכה.

הנה, תראו מה כתב עבורכם רבי נתן מברסלב: "הכלל הוא שאין שום ייאוש בעולם כלל, ואפילו אם האדם הוא כמו שהוא, כל זמן שעדיין הוא זוכר את השם יתברך ורצונו חזק לשוב אליו יתברך, אף על פי שזה כמה אשר הוא כוסף לשוב אליו יתברך ועדיין לא זכה לתשובה, אדרבא פגם בכל פעם ביותר, אף על פי כן יחזק את עצמו בהרצון יותר ויותר, וירגיל עצמו לכסוף ולהשתוקק להשם יתברך תמיד בכל עת. ועל ידי זה בודאי סוף כל סוף יזכה לתשובה שלימה בלי ספק. ואפילו המונחים בשאול תחתיות חס ושלום, אף על פי כן על ידי רצון הכל יכולים לעלות מתכלית דיוטא התחתונה עד רום המעלות" (ליקוטי הלכות, ערב ג, ה).

בסוף זה ישתלם. אתם תחזרו הביתה.